ושרקיה טינא. מה פניו בטיט כדי שלא יכירהו רב חסדא כאילו היה אדם אחד (ה) ⟨מהם⟩ שנדר שלא יאכל כדי שיתיר לו דאפשר לאיש היה מכירו לא היה מתיר לו: **מאן חכים למיעבד כי האי מילתא.** שדקדק בכך שהשיאו אשה קודם שישאל על נדרו כדי שיחול הנדר עליו קודם שאלה דקסבר כרבי נתן תורה אור

ושרקיה טינא, ואתייה לקמיה דרב חסדא אמר רבא מאן חכים למיעבד כי הא מילתא אי לאו דרב אחא בר רב הונא דגברא רבה הוא דקסבר רבי היכי דפליגי רבנן ור' נתן בהפרה דרבי נמי פליגי בשאלה ורב פפי אמר מחלוקת בהפרה דר' נתן סבר אין הבעל מיפר אע"כ חל נדר דכתיב וחפרה הלבנה ורבנן סברי בעל מיפר אע"פ שלא חל נדר דכתיב מפר מחשבות ערומים אבל בשאלה דברי הכל אין חכם מתיר כלום אע"כ חל נדר דכתיב לא יחל דברו לבא מסייע ליה

קונם שאיני נהנה לפלוני ולמי שאשאל עליו נשאל על הראשון ואח"כ נשאל על השני ואי אמרת נשאל אע"פ שלא חל נדר אי בעי על האי ניתשיל ברישא אי בעי על האי ניתשיל ברישא ומי ידע אי האי קמא אי האי בתרא, אלא לימא מסייע ליה קונם שאיני נהנה לפלוני, דרינו נזיר לכשאשאל עליו נשאל על נדרו ואח"כ נשאל על נדרו ואי אמרת נשאל אע"פ שלא חל נדר אי בעי על נדרו איתשיל ברישא אי בעי על נדרו איתשיל ברישא, ר' נחקיה אמר רבינא אמר ליה מרימר הכי אמר אבוך משמיה דרב פפי מחלוקת בהפרה אבל בשאלה דברי הכל מפר ואע"פ שלא חל נדר דכתיב "לא יחל דברו"

למימרא

ושרקיה טינא. כדי להרתיחו שהוא צריך לבכות בגדיו וקסבר כי היכי דפליגי רבנן ורבי נתן בהפרה פליגי נמי בשאלה דרבי נתן נמי ס"ל בשאלה דאין חכם מתיר אח"כ חל הנדר ונהי דבמאי דפליגי ר' נתן ורבנן קיימא לן כרבנן דיחיד ורבים הלכה כרבים וכדבעינן למכתב קמן איהו לאפוקי נפשיה מפלוגתא הוא דעבד הכי והאי דלא קאמר רבא קסבר מחלוקת בהפרה אבל בשאלה דברי הכל אין חכם מתיר אח"כ חל הנדר וכדאמר רב פפי לקמן בסמוך לא תידוק מינה דמדלא אמר רבא הכי מכלל דלא סבר כרב פפי דליתא דהתם דרב פפי הילכתא היא וכמו שנכתוב לפניו בסמוך בס"ד ורבא נמי אפשר דהכי סבירא ליה והאי דלא אמר הכי משום דמהאי עובדא ליכא למידק מינה דהאי דנהי דודאי איכא למידק מינה דרב אחא בר הונא לא סבירא ליה כמאן דאמר לקמן מחלוקת בהפרה אבל בשאלה דברי הכל חכם מתיר אף על פי שלא חל הנדר דאי הכי למה ליה לאכשיה מיהו ליכא למידק מינה דסבירא ליה דבשאלה דברי הכל אין חכם מתיר אח"כ חל הנדר דמגלן הא דאפשר דנהי דסבירא ליה דבשאלה נמי פליג לאפוקי נפשיה מפלוגתא עביד הכי כך נראה בעיני וראיתי מי שכתב בהפך: ורב פפי אמר מחלוקת בהפרה וכו' דכתיב מפר מחשבות ערומים. אלמא שייכא הפרה במחשבה בלבד דאכתי לא חיילא: דכתיב לא יחל דברו. לא יעקור תלות [דברו] ודייקינן הא אחרים עוקרין אלמא אין חכם מתיר אלא אם כן חל הנדר: נשאל על הראשון. על המודר ומתוך כך נאסר על החכם שמתירו ונפיקך חוזר ונשאל עליו: אי בעי על האי מתשיל ברישא. יכל אדם חכם ויאמר אני הדרתי ראובן מנכסי והדרתי גם כן אותו חכם כשאשאל לפניו ועכשיו אני רוצה לישאל לפני פלוני חכם ומתחרט אני על מה שאסרתיו בהנאתי ומדלא אפשר למעבד הכי ס"מ דאין חכם מתיר אלא אם כן חל הנדר: ומי ידע אי קמא ואי בתרא. הס"ס הוא דקא דחי למאן דמייתי הך סייעתא דמי ידע למאן קרי תנא ראשון או אחרון דילמא כי קתני ראשון ומני לשאלה קאמר שנשאל על אי זה מהן שירצה תחלה וההוא קרי ליה ראשון ואותו אחר שנשאל עליו אח"כ קרי ליה אחרון: **הא רבי נתן היא.** דחי ליה דבהפרה בעי' שיחול הנדר וכל שכן בשאלה דכתיב "לא יחל" אבל לעולם אימא לך דרבנן כי היכי דפליגי בהפרה פליגי עליה דרבי נתן ואמרי דבעל מפר אע"פ שלא חל הנדר חדא דיחיד ורבים הלכה כרבים ועוד דר' עקיבא דאמר (נעיל פס.) פרקין בענין אם אתאן אם לא אתאן כרבנן שייכא וכדכתיבנא עלה דהתם ואע"ג דאמר רבא מאן חכים למעבד כי הא אי לאו רב אחא אלמא קלסיה משום דעבד כרבי נתן וכיון דקלסיה שמע מינה הילכתא כותיה ולאו דאיה היא דמשום דאפיק נפשיה מפלוגתא הוא דקלסיה וכדכתיבנא לעיל וליכא למדחי מדחייה משום הא דקלסיה רבא דאיכא למדחייה וכדכתיבנא הילך נקטינן דבעל מפר אע"פ שלא חל הנדר וכן דעת הרמב"ן ז"ל: מיהו ה"מ בשאלתא דהכא שהיא עשויה לעבור על תנאה דומיא דאם עשה אני על פי אבא ועל פי אביך דכיון שהיא מלטערת אם לא תעשה לפיהן כאילו עשתה דמי אבל תלתה תנאה בדבר שאינה עשויה לעבור עליו אינו מפר אלא אם כן חל הנדר והיינו דאמרינן ברים פרקין למה לה הפרה לא תרתץ ולא ליתסרון פירות עולם עלה וכדכתיבנא

יפשאל על איזה שיולה תמולה: מי ידעינן הי קמא והי בתרא. דילמא נשאל על הראשון תחילה דקאמר היינו מכם וקני ליה לראשון משום דהוי לראשון נשאלה ומני קני לאחר משום דהוי נשאלה לראשון לאו דווקא, וה"ה דמלי למדחי הא מני רבי נתן כדדחי בסמוך: נשאל על נדרו. שבכר חל ואינו נשאל על מזיקותו שהרי מדליין לא חל על שיחול על מזיקותו ויהנה מאותו פלוגי: הא מני רבי נתן היא. אבל *) רבא

יכול להיות דכי היכי דבהפרה מיפר אע"ג שלא חל אבל בהתרת חכם נמי מתיר אע"פ שלא חל: אבל בשאלה ד"ה מתיר מיד. אע"פ שלא חל דכתיב "לא יחל דברו" למימר דלא הוי כמבטל מתיר מיד אע"פ שלא חל: עם עדיין אלא דבר אחר אבל אחרים מותלין לו: *) נ"ל לגרסן.

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה ושרקיה וכו' אדם אחד שנדר כנ"ל ותיבת מסם נמחק: (ב) ד"ה דכתיב וכו' והאי דאפרה הכי משמע איתמר: (ג) ד"ה ואי אמרת וכו' כרישא הס"ד ואח"כ מ"ה ומי ידע וכו' כלומר מאי נשאל על הראשון דקאמר פתמא הכי משמע לו על חכם: (ד) ד"ה ואי אמרת נשאל וכו' דלרבנן על מזיקותו מני שאל כרישא כנ"ל והר"ש:

גליון הש"ס גמ' מאן חכים. כעין זה מולין דף קיב ע"א:

עין משפט נר מצוה

סד א ב מיי' פ"ו מהל' שבועות הל' יד ופי"ב מהל' נדרים הל"ב סמג לאוין רמב טוש"ע יו"ד סי' רכח סעי' ז

וסי' רלד סעי' סט:

סה ג ד מיי' פ"ו מהל' שבועות סט סמג לאוין רמא טוש"ע יו"ד סי' רכט סעי' ט:

פרדר/ראלה

מה/דברי הכל

תוספות

ושרקיה טינא. פי' שמו בטיט שלא יהנה מן העולם. ה"ג יש לפרש שרקו כדי שלא יכירהו רב מסדא שהיה מתביים על מה שלא קיים נדרו: מאן חכים כו'. שלא היה מולה להתיר עד שהמיתו ואת הנדר: ה"ג בשאלה. דקסבר הלכה כרבי נתן: דכתיב וחפרה הלבנה. פירש ה"ר אליעזר לא ידעתי לפרש היכי משמע ליה מהכא וגרסה דלסימנא בעלמא נקטיה הש"ס וחפרה בגייה בגין היאיסור שראה הוא המקיימו כאילו בנה במה וסימנא בעלמא ועשמת מסכנא במקום שאין מיסיגא לשון הר"ר אליעזר ואית ספרים דגרסי ועשמיה דרבי נתן משום דכתיב והפר נדרה מאשר עליה דמשמע עכשיו מפר שיחול עליה הנדר לאחר שיחול עליה הנדר יפיכו ועשמת דרבנן משום דכתיב מפר מחשבות ערומים משמע מחשבה קודם שיחול האיסור יפר וגם זה אמר הר"ר אליעזר דאיכא אלא סימנא בעלמא דאיכא בעלמא משמע מחשבה קודם שיחול יפר ורבי נתן מגיה פרק הדר[עיבוין דף עג.]: ודייקינן בתרא מלכא דלא מייתי אלא סימנא בעלמא לומר דרבי יהודה בן בבא מתיר בעבדים ואמ"ב דר' יהודה בן בבא: קונם שאני נהנה לפלוני ולמי שאשאל לחכם עליו. גם לחכם שאשאל עליו איאסר אלא אהנה מעכו: נשאל על הראשון. שאסר הנאתו עליו ואחר כך נשאל [על האני] אח"ד [דאני] רוצה לומר על החכם אני לאיסור: מי בפי אבא מיתשיל. כלומר

(מיקר) נסיונות דאיכא לרבי דבשאלה דברי הכל אינו מתיר עד שיחול הנדר

ד"ה

פי' הרא"ש

ובקיקה טינא. כי הפטיט בגדיו לפי שנאסר בהנאת העולם ושם אותו בטיט ואייתיה לקמיה דרב חסדא שיתיר לו נדרו: מאן חכים למעבד כי הא מילתא. שהטעהו לומר אם כדי שיאסר לומר אם כדי שיתיר ויתיר לו דקסבר דרבנן ורבי נתן פליגי נמי בשאלה וסבר רב אחא ורבי נתן: דכתיב וחפרה הלבנה ובושה החמה. סימן בעלמא הוא ודרים והפרה כמו והפרה מתי יפר אחר שחל הנדר כדאמרינן הנודר כאילו בנה במה ויש"ב מעמא דרבי נתן משום דכתיב והפר את נדרה אשר עליה דמשמע שיחול עליה: דכתיב מפר מחשבות ערומים. מעשה מחשבה קודם שחל: שנאמר לא יחל דברו. וסמיך ליה כבל הוצא מפיו יעשה אחר שחל הנדר ובא לידי

[נדרים לב.]

[נ"ק נב.]

*ולר נתן לא נשאל עד שיחול הנדר. ואם תאמר ראיה נפיק כפי ר' נתן בעיון לחכ' ר' בלון דף ושרקיה ובגיר. ל"ל אמן חכים

ל"ל במה. יעב"ץ

*אינו מתיר עד שיחול הנדר

[נדרים לב.]

ומי ידע אי קמא אי בתרא, אלא לימא מסייע ליה קונם שאיני נהנה לפלוני ולמי שאשאל עליו. כלומר אם אשאל עליו לשום חכם להתיר לי יהא עלי קונם מה שאני נהנה לאותו חכם: ואי אמרת. דנשאלין לחכם עד שלא חל הנדר אי בעי למישאל על המודר בריש מיתשיל, אי בעי מיתשיל על חכם בריש אחר (ג): מאי נשאל, דקאמר סתמא, (ד) משמע לו על החכם לו על מודר: **לימא מסייע ליה.** מהכא קונם שאני נהנה לפלוני דחל עליה נדר לאחר והריני נזיר לכשאשאל לחכם עליו: **נשאל על נדרו.** שחל עליו ואח"כ נשאל נמי על נזרו שלא חל עד שישאל עליו: **ואי אמרת נשאל.** לחכם נמי אע"פ שלא חל הנדר וכי היכי דפליגי בהפרה פליגי בשאלה ודין הוא לרבנן (ד)(אל) מזיקותו (ה) שיול בריש אחר (ו) דליזיל לחכם לישאל על מזיקותו תחילה ואחר כך על נדרו: למימרא

בהפרה פליגי נמי בשאלה: דכתיב לא יחל דברו. למימרא דלא הוי ביה מעשה דדברו=דבר בעלמא משמע ולא תלות הנדר. כרבנן דפליגי עליה דרבי נתן ואמרי דבעל מפר אע"פ שלא חל הנדר חדא דיחיד ורבים הלכה כרבים ועוד דר' עקיבא דאמר (נעיל פס.) פרקין בענין אם אתאן אם לא אתאן כרבנן שייכא וכדכתיבנא עלה דהתם ואע"ג דאמר רבא מאן חכים למעבד כי הא אי לאו רב אחא אלמא קלסיה משום דעבד כרבי נתן וכיון דקלסיה שמע מינה הילכתא כותיה ולאו דאיה היא דמשום דאפיק נפשיה מפלוגתא הוא דקלסיה וכדכתיבנא לעיל וליכא למדחי מדחייה משום הא דקלסיה רבא דאיכא למדחייה וכדכתיבנא הילך נקטינן דבעל מפר אע"פ שלא חל הנדר וכן דעת הרמב"ן ז"ל: מיהו ה"מ בשאלתא דהכא בדבר שהיא עשויה לעבור על תנאה דומיא דאם עשה אני על פי אבא ועל פי אביך דכיון שהיא מלטערת אם לא תעשה לפיהן כאילו עשתה דמי אבל תלתה תנאה בדבר שאינה עשויה לעבור עליו אינו מפר אלא אם כן חל הנדר והיינו דאמרינן ברים פרקין למה לה הפרה לא תרתץ ולא ליתסרון פירות עולם עלה וכדכתיבנא

מי ידעינן הי קמא והי בתרא. דילמא נשאל על הראשון תחילה דקאמר היינו מכם וקני ליה לראשון משום דהוי לראשון נשאלה ומני קני לאחר משום דהוי נשאלה לראשון לאו דווקא, וה"ה דמלי למדחי הא מני רבי נתן כדדחי בסמוך: נשאל על נדרו. שבכר חל ואינו נשאל על מזיקותו שהרי מדליין לא חל על שיחול על מזיקותו ויהנה מאותו פלוגי: הא מני רבי נתן היא. אבל *) רבא

מיתיבי

גליון הש"ס גמ' מאן חכים. כעין זה מולין דף קיב ע"א: